

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

**РЕФЕРАТ**  
**кваліфікаційної роботи**  
**на здобуття освітнього ступеня бакалавра**

зі спеціальності 242 «Туризм»  
за освітньою програмою  
«Туризм»

на тему: «Напрями розробки туристичного продукту  
в агорекреаційній сфері регіону»

**Виконавець**

студентка центру вечірньої форми навчання

Андрієвська Олена Олександрівна  
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

**Науковий керівник**

викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Єгупова І.М.

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ОДЕСА - 2019

## **ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ**

**Актуальність теми.** Особливістю розвитку агорекреаційної діяльності та агротуризму в Україні на сучасному етапі є набуття ним нових трендів агро-гастрономічних подорожей та форм організації рекреації відповідно до зростаючих потреб туристів, ефективного використання природного, соціально-економічного та історико-культурного потенціалу території, а також досягнення необхідного рівня економічного розвитку територіальних громад. Багаторічна практика європейських країн демонструє економічні, екологічні та соціальні переваги агротуризму, серед яких: аграрний туризм має низькі бар'єри для входу; може сприяти відродженню депресивних сільських територій, розвитку інфраструктури сільських регіонів, як загальної, так і туристичної; має стати основою формування стратегії розвитку сільських громад; сприяти більш етичній та природній поведінці туристів у екосистемі. Однак в регіонах України існують вагомі перешкоди для розвитку даного напрямку туризму, а саме: відсутність сприятливого нормативно-правового та інформаційного забезпечення, державної та фінансової підтримки, недостатня маркетингова діяльність, - що призводить до погіршення споживчих характеристик послуг та заохочення туристів. Таким чином, виникає потреба в формуванні конкурентоспроможного туристичного продукту в сфері агорекреаційних послуг туристичних підприємств.

**Мета і завдання кваліфікаційної роботи.** Метою кваліфікаційної роботи є дослідження і обґрунтування науково-прикладних підходів до формування конкурентоспроможного туристичного продукту аграрного туризму та розвитку агорекреаційних послуг в діяльності регіональних туристичних підприємств. Досягнення поставленої мети забезпечується виконанням наступних взаємопов'язаних завдань:

1. Проаналізувати науково-теоретичні та законодавчі аспекти розвитку агорекреаційної діяльності та аграрного туризму.
2. Визначити регіональний потенціал розвитку агорекреаційної діяльності.
3. Надати характеристику діяльності туристичного підприємства «Вилкове-Пелікан-Тур».
4. Провести аналіз фінансово-господарської діяльності туристичного підприємства «Вилкове-Пелікан-Тур».
5. Надати оцінку конкурентного середовища підприємства та провести SWOT - аналіз умов розвитку агорекреаційних послуг.
6. Обґрунтувати доцільність розробки туристичного продукту аграрного туризму.
7. Сформулювати заходи щодо просування туристичного продукту.

**Об'єктом дослідження** є процеси формування туристичного продукту аграрного туризму в туристичних підприємствах.

**Предмет дослідження** - сукупність науково-теоретичних, методологічних і практичних аспектів розвитку агорекреаційної діяльності в регіоні.

**Методи дослідження.** Дослідження виконані на основі фактичних матеріалів і літературних джерел, які стосуються розвитку агорекреаційної діяльності та розвитку послуг аграрного туризму в Україні, а також власних спостережень.

Основними методами дослідження є: логічні та емпіричні методи; порівняння, аналіз, синтез; регіонального аналізу; економіко-статистичний метод тощо.

**Інформаційна база дослідження.** Теоретичну базу досліджень становлять роботи вітчизняних і зарубіжних фахівців з проблем розвитку аграрного туризму, конкурентоспроможності послуг, менеджменту, маркетингу, економічного аналізу. Найбільш повно ці проблеми розкриті в роботах: Герасименко В.Г., Кудли Н.Є., Михайлюк О. Л., Нездоймінова С. Г., Савенко Г.Є., Шимечко Г. Ї., Липчук В. В. та ін. Інформаційною базою дослідження також були матеріали проекту ЄС «Дослідження поточного стану агротуризму у чотирьох регіонах України (у тому числі у Запорізькій області)», статистичні дані, монографічні дослідження, наукові статті опубліковані в періодичних виданнях та в збірниках науково-практичних конференцій, а також матеріали, отримані за результатами аналізу господарської діяльності туристичного підприємства «Вилкове-Пелікан-Тур».

## **ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ**

У першому розділі **«Науково - теоретичні засади розвитку аграрного туризму»**, який присвячено теоретичному обґрунтуванню підходів до визначення суті та змісту понять: «агрорекреаційної діяльності», «агротуризм». Аграрний туризм розглядається як вид діяльності у сільській місцевості з надання для приїжджих гостей комплексних послуг з проживання та відпочинку, харчування, екскурсійного обслуговування, організації дозвілля і спортивних заходів, занять активними видами туризму, організації риболовлі, полювання, придбання нових знань і умінь. Агротуризм орієнтований на використання сільськогосподарських, природних, культурно-історичних та інших ресурсів сільської місцевості та її специфіки для створення комплексного туристичного продукту.

У другому розділі **«Аналіз господарської діяльності туристичного підприємства «Вилкове-Пелікан-Тур»** проаналізовано фінансово-господарську діяльність туроператора, визначено організаційна структура туристичного підприємства «Вилкове-Пелікан-Тур», досліджено стан конкурентного середовища підприємства та проведено SWOT - аналіз умов розвитку агрорекреаційних послуг. Визначено, що туристичному оператору необхідно оптимізувати асортиментну політику, шляхом диверсифікації послуг, створенню новітніх туристичних продуктів та агрорекреаційних маршрутів щодо розширення частки ринку, приваблення нових туристів.

У третьому розділі **«Розробка туристичного продукту аграрного туризму в туристичному підприємстві «Вилкове-Пелікан-Тур»** запропоновано шляхи розвитку агрорекреаційних послуг аграрного туризму в туристичному підприємстві «Вилкове-Пелікан-Тур» та розроблено рекомендації щодо просування власного турпродукту та туристичному ринку регіону. Розроблено агрогастрономічний туристичний продукт за програмою «Bolgrad Wine Fest» та проведено економічне обґрунтування доцільності його реалізації на туристичному ринку. Для просування розробленого туру рекомендовано створити власну мережу туристичних агентів, а також використовувати модулі онлайн-бронювання та поширення технологій продаж.

## ВИСНОВКИ

Світовим трендом сучасного туристичного ринку є органічний туризм, безпосередньо пов'язаний з органічним селянським (фермерським) господарством. Органічний туризм або аграрний туризм забезпечує поєднання подорожей з можливістю агорекреаційної діяльності. У кваліфікаційній роботі запропоновано шляхи розвитку агорекреаційних послуг на підприємствах сфери рекреації та туризму в Одеському регіоні.

1. В роботі визначено, що розвиток агротуризму в регіонах України є одним із напрямків агорекреаційної діяльності та залучення населення до підприємницької діяльності, потенціалом якого є людські ресурси сільської території та природно-рекреаційні ресурси, попит туристів на відпочинок в мальовничих сільських районах з ціллю відтворювання фізичних та духовних сил. Загальний соціально-економічний ефект розвитку агротуризму складається за рахунок застосування праці і створення нових робочих місць, подоланні просторової асиметрії розвитку регіональної економіки і відтворюванні продуктивних сил суспільства.

2. За результатами дослідження наукової літератури, можна зробити висновок, що подальший регіональний розвиток аграрного туризму буде формуватися за напрямками диверсифікації таких видів діяльності суб'єктів господарювання як надання характерних та супутніх туристичних послуг, реалізації органічної продукції фермерських господарств та агорекреаційних послуг, послуги з проживання та оренди «фермерських будинків», «сільських будинків» як індивідуальних засобів розміщення не готельного типу, визначених державним стандартом.

3. Визначено, що на туристичному підприємстві «Вилкове-Пелікан-Тур» триває процес формування організаційної структури управління підприємством шляхом комбінованого поділу. Поділ структурних підрозділів підприємства одночасно відбувається за категоріями споживачів і географічним положенням, ринками збуту, видами туристичних послуг.

4. За даними аналізу витрат на маркетингові заходи туристичного оператора "Вилкове-Пелікан-Тур", можна зробити висновок щодо активізації рекламних заходів з просування турів у 2017 році. Частка витрат на маркетингові заходи в загальній сумі витрат в загальній сумі в 2017 році порівняно з 2016 роком збільшилася у 2,5 рази.

5. Для виявлення факторів внутрішнього і зовнішнього середовища туристичного оператора «Вилкове-Пелікан-Тур» проведено SWOT – аналіз щодо перспектив розвитку послуг агротуризму. Дослідження регіонального ринку свідчить про позитивну динаміку споживання та наліч цільових сегментів попиту на агорекреаційні послуги та агрогастрономічні тури.

6. Проаналізувавши пропозиції найближчих конкурентів і інших туристичних операторів Одеського регіону, зроблено висновок, щодо доцільності розвитку сегменту агрогастрономічних турів на півдні регіону. Для розвитку агорекреаційних послуг туристичного підприємства розроблено і пропонується до реалізації агрогастрономічний тур «Bolgrad Wine Fest» в Болград. Обґрунтовано економічна доцільність пропонованого туру. За умови повної комплектації групи у

20 чоловік, туристичне підприємство отримує виручку 29330,4 грн. та прибуток у розмірі 4692 грн.

7. Запропоновані заходи щодо розвитку прямої дистрибуції на туристичному підприємстві «Вилкове-Пелікан-Тур». Рекомендовано створити власну мережу туристичних агентів, при цьому маючи повний контроль над їх діяльністю за даним напрямом, впроваджувати власні стандарти обслуговування та прямо впливати на результати діяльності агентів, використовувати модулі онлайн-бронювання та купівлі турів безпосередньо на сайті туристичного оператора, а також за допомогою мобільних додатків.